

Square Peg

Yksilöllisyys ja joukosta erottuminen

LAB-ammattikorkeakoulu

Kuvataiteilija (AMK)

Perttu Jaakkola

Tiivistelmä

Tekijä(t)	Julkaisun laji	Valmistumisaika
Perttu Jaakkola	Opinnäytetyö, AMK	2025
	Sivumäärä	
	22	
Työn nimi		
Square peg / Sopimaton		
Yksilöllisyys ja joukosta erottuminen		
Tutkinto ja koulutusala		
Kuvataide (AMK)		
Toimeksiantajaorganisaatio (jos opinnäytetyöllä on toimeksiantaja)		
Tiivistelmä		
<p>Opinnäytetyö käsitteli aihetta yksilöllisyys ja joukosta erottuminen, tätä aihetta tutkittiin miesten pukukoodien ja työelämän normien kautta. Tarkoituksena oli kyseenalaistaa ja rikkoa perinteisiä pukukodeja ja pukeutumisetikettejä sekä tutkia miten ne vaikuttavat yksilöllisyyteen. Teoksen nimi, ”<i>Square peg / Sopimaton</i>”, viittasi sekä englanninkieliseen sanontaan ”a square peg in a round hole” että teoksen keskeiseen teemaan.</p> <p>Teoskokonaisuus koostui viidestä valkoisesta kauluspaidasta, jotka oli ripustettu seinälle. Neljässä paidoista oli perinteinen musta kravatti, kun taas yhdessä paidassa oli hopeasta käsin valmistettu kaulakoru, joka muistutti solmiota. Asetelma loi kontrastin sarjallisuuden ja yksilöllisyyden välille, korostaen yhden elementin poikkeavuutta muiden joukossa. Teoksen materiaali ja esillepano ohjasivat pohtimaan normien ja yksilöllisyyden suhdetta.</p> <p>Teoksen koru toteutettiin hopeatyötekniikoilla, joissa hyödynnettiin sahauksen, juottamisen ja viimeistelyn menetelmiä. Koru suunniteltiin huolellisesti niin, että se säilytti solmiolle tunnusomaisen muodon, mutta samalla ilmensi usein hopeakoruissa esiintyvää muotokieltä. Installaatioissa käytettiin lisäksi tekstiilimateriaaleja, joiden asettelu suunniteltiin niin, että kokonaisuus tuki teoksen sanomaa. Tuloksena syntyi teos, joka yhdisti korutaiteen ja tilallisen esittämisen keinot.</p>		
Asiasanat		
korutaide, installaatio, hopea, yksilöllisyys, pukeutuminen, nykytaide		

Abstract

Author(s)	Type of Publication	Published
Perttu Jaakkola	Thesis, UAS	2025
	Number of Pages	
	22	
Title of Publication		
Square peg / Sopimaton		
Degree, Field of Study		
Fine art (UAS)		
Organisation of the client (if the thesis work is commissioned by another party)		
Abstract		
<p>The thesis addressed the themes of individuality and standing out from the crowd, explored through men's dress codes and workplace norms. The aim was to challenge and break traditional dress codes and etiquette while examining how they influence individuality. The title of the artwork, "<i>Square peg / Sopimaton</i>", referred both to the English idiom "a square peg in a round hole" and to the central theme of the piece.</p> <p>The artwork consisted of five white dress shirts hung on the wall. Four of the shirts featured traditional black ties, while one shirt had a handmade silver necklace resembling a tie. This arrangement created a contrast between uniformity and individuality, highlighting the distinctiveness of one element among the others. The choice of materials and presentation encouraged contemplation of the relationship between norms and individuality.</p> <p>The necklace was crafted using silversmithing techniques, including sawing, soldering, and finishing. It was carefully designed to retain the characteristic shape of a tie while also embodying the design language often found in silver jewelry. The installation additionally incorporated textile materials, which were arranged to support the overall message of the artwork. The result was a piece that combined jewelry art with spatial presentation techniques.</p>		
Keywords		
jewellery art, installation, silver, individuality, dressing, contemporary art		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Kravatti	2
2.1	Kravatin historiaa ja symboliikkaa.....	2
2.2	Kravatti korutaiteessa.....	2
3	Taiteellinen toteutus.....	4
3.1	Aihe.....	4
3.2	Suunnittelu	6
3.3	Materiaali.....	7
3.4	Toteutus	7
3.4.1	Kaulaketjun valmistus.....	8
3.4.2	Korun solmu osan valmistus.....	10
3.4.3	Riipuksen valmistus.....	11
4	Kokonaisuuden kasaaminen.....	15
4.1	Installaation suunnittelu	15
4.2	Lopullinen installaatio	17
4.3	Ripustuksen inspiraatio	18
5	Yhteenveto	21
	Lähteet	22

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön keskeinen teema on yksilöllisyys ja joukosta erottuminen, tutkin tätä aihetta miesten työkuulttuurin pukukoodin ja asusteiden kautta. Miesten puku ja kravatti on yleinen asu, jota näkee työpaikoilla, juhlissa, hautajaisissa ja muissa tilanteissa, joissa tulee esiintyä siistinä ja kunnollisena. Toisin kuin naisten asuissa miesten päällä korut, varsinkin puvun kanssa on harvinainen näky, tällä opinnäytetyöllä haluaisin rikkoa kyseistä korun puutetta ja muokata miesten asu trendejä ja normeja, tuoden niihin jotain uutta ja normalisoida asuste, joka on näyttävä ja monipuolinen.

Opinnäytetyöni tarkoitus on ottaa kantaa miesten pukunormeihin ja haastaa sitä, tuoden siihen yksilöllisyyttä ja monipuolisuutta. Teokseni kuvastaa vapautta pukea päälle jotain mikä ei kuulu normeihin sekä jotain mitä voi pitää tilanteesta riippumatta.

Koru on esitetty installaationa, joka luo tilan, jossa valkoisten kauluspaitojen ja mustien kravattien seassa on yksi, joka erottuu joukosta, herättäen katsojassa kysymyksiä yksilöllisyydestä ja siitä miten pukeutumissäännöt voivat olla sen kanssa ristiriidoissa.

2 Kravatti

2.1 Kravatin historiaa ja symboliikkaa

Kravatin käyttö juontuu pitkälle historiaan, aikaisimmat kaulahuivit oli käytössä jo 300 vuotta ennen ajanlaskun alkua, kun soturit pukivat päälleen kankaita suojatakseen itsensä elementeiltä. Modernin kravatin uskotaan saaneen alkunsa vuonna 1636, kun Ranskan kuningas Louis XIII palkkasi kroatialaisia palkkasotureita, jotka pukivat päälleen värikkäitä huiveja. Kuningas Louis XIII kiinnostui kyseisestä asusteesta ja siten kravatti huivi alkoi korvata suosittuja röhhelökauluksia. Kravatin nimi on peräisin Ranskan kielisestä sanasta ”croates” (kroatialainen), trendin levitessä Englantiin nimi ”cravat” yleistyi. Myöhemmin kravatista muodostui käytännöllisempi versio, kun valjakonkuljettajat sitoivat kravatin solmuun siten, ettei se lepattaisi tuulessa. (Bourjaily 2023)

Nykypäivänä kravatin käyttö on harvinaisempaa, mutta ne silti toimivat asusteina, joilla voi ilmaista itseään eri värejä, kuoseja ja solmuja käyttäen. Silti niiden käyttö usein rajoittuu ainoastaan työ- ja juhlatilaisuuksiin, tai osana työpaikan pukukoodia.

Kravatti on asuste, joka voi symboloida useita asioita, se voi symboloida arvokkuutta, korkea-arvoisuutta, ammattimaisuutta, itsevarmuutta, auktoriteettia, voimaa. Jokainen näkee kravattissa eri asioita, se voi olla vain muoti mielle tai osoittaa tärkeyttä ja valtaa. Nykyään kravatti usein assosioidaan valkokauluskulttuuriin ja työntekoon. Minulle kravatti on kuvastanut työelämän oravanpyörää, tylsistyneisyyttä, luovuuden kuihtumista ja ikuista rahan jahausta mikä ei johda mihinkään (Ruiz 2025.)

2.2 Kravatti korutaiteessa

Kravatin esittäminen tai esilletuominen ei ole korutaiteessa kovin yleistä. Aloittaessani opin näytetyön vastaan tuli sattumalta kuvia teoksista, jotka liittyvät kravatin uudelleen luomiseen ja vanhojen pukeutumissääntöjen rikkomiseen. Selatessani somea, vastaan tuli ZWYRTECH merkinen kravatti koru (kuva 1). Tämä koru on tarkoitus pukea kravatin päälle, tuoden sille asennetta, rikkoen kravatin symboliikkaa. Korun ulkonäkö on vahva, suuri ja piikikäs koru kravatin päälle mielestäni kuvastaa pukeutumisetikettiä vastaan kapiointia. Se luo vahvan kontrastin siistin ja elegantin kravatin ja korun piikikkään aggressiivisen muodon välille.

Kuva 1. ZWYRTECH, silver tieguard, 2024 (ZWYRTECH)

Toinen vahva inspiraation lähde oli korusuunnittelijan Kalle Hakolan teos FO/TIE#01 tie jewelry (kuva 2). Tämä koru on valmistettu 925 hopeasta ja se on tarkoitettu pukea kravatin päälle, teoksen teema on hyvin lähellä omaani. Teoksen tarkoitus on tuoda miesten juhlapukeutumiseen jotain uutta. Hakola (2023) sanoo *vaikka pukeutumiseen liittyvät rajoitteet ovat purkautuneet ja erilaiset tyylit ovat vapautuneet, ei muutos ole juuri saavuttanut miesten juhlapukeutumista* (Hakola 2023). Tämä idea on läsnä omassa työssä ja samaistun Hakolan teokseen.

Kuva 2. Kalle Hakola, FO/TIE#01 tie jewelry, 2023 (Kalle Hakola)

3 Taiteellinen toteutus

3.1 Aihe

Valitsin opinnäytetyöhön aiheeksi yksilöllisyyden, ja halusin tutkia aihetta kravatin ja miesten pukukoodien kautta. Päätin tehdä kravatin omaisen hopeakaulakorun. Aihe tuli vastaan, kun olin osa ryhmänäyttelyä, jossa yksi teoksistani oli hopeasta valmistettu kravattia muistuttava kaulakoru (kuva 3), joka oli puettu mustan kauluspaidan päälle. Kyseisen teoksen teema oli arkisen asusteen uudelleen luonti korun keinoin.

Kuva 3. "Silver Tie"

Myöhemmin kravatti teema tuli eteeni tilaustyön muodossa (kuva 4). Tilaustyössä minulla oli vapaat kädet korun ulkonäön kanssa, ainoa kriteeri oli, että korusta tulee kaulakoru. Halusin jatkaa kravatin muotokielen parissa ja tehdä jotain perinteisestä kaulakorusta poikkeavaa, joten käytin inspiraationa taas kravattia. Olen ollut aina kiinnostunut arkisten esineiden, asioiden ja asusteiden esilletuomista korun keinoin ja kravatti asusteena on ollut minulle mielenkiintoinen aihe. Kravatti on kaikille tuttu asuste, usein assosioitu asiallisuuteen, työelämään tai juhlaan tämä konsepti kiinnosti minua ja sen tutkiminen korutaiteen keinoin tuntui mielenkiintoiselta.

Kuva 4. valmistamani tilaustyö kaulakoru

3.2 Suunnittelu

Suunnittelu alkoi tyypillisesti luonnostelulla, halusin että teoksen ulkonäkö erottuu selkeästi aiemmista tekemistäni koruista, pitäen tunnistettavan tyylin ja käsialan. Opinnäytetyön korusssa ajatus oli yhdistää eri elementtejä aiemmista tekemistäni koruista luoden jotain uutta, suurempaa ja vahvempaa.

Ensimmäinen luonnos (kuva 5) oli ensimmäinen idea mikä minulla oli mielessä, se oli vihkoni sivun reunaan nopeasti piirretty luonnos, mutta siinä oli jo vahva muoto, jota aloin toteuttaa. Käytin ensimmäistä luonnosta pohjana koko työskentelyn ajan, korun ulkonäkö toki muuttui ja tarkentui sen tekemisen myötä.

Halusin että koru muistuttaa kravattia viitteellisesti, jotta korulla olisi oma selkeä ja moderni muotokieli, mutta jättäisi katsojalle varaa tulkita korun ulkonäköä oman näkemyksen mukaan.

Kuva 5. Ensimmäinen luonnos

Luonnostelun jälkeen tein harjoituksia kuparista sekä hopeasta, jotta löysin sopivat mitat korulle, tein myös erilaisia ketjuta eri kokoisista lenkeistä ja valitsin niistä teokseen parhaiten sopivat mallit.

3.3 Materiaali

Valitsin materiaaliksi hopean, sillä olen työstänyt hopeaa lähes koko opiskeluni ajan. Ensi kosketus materiaaliin sain opintojeni alussa korun peruskurssilla, tällä kurssilla materiaalina toimi pääasiassa kupari, mutta kerkesin työstää myös hopeaa. Hopeaa työstäessä tykästyin materiaaliin ja sen työstettävyyteen ja halusin jatkaa opintojani kyseisen materiaalin parissa.

Nautin hopean estetiikasta, se on aina herättänyt minussa jonkinlaisen sanoin kuvaamattoman tunteen ja yhteyden. Hopean kauneus on iso syy minkä takia pidän sen kanssa työskentelystä. Koruteoksissani on usein peilikiiltävä pinta, joka minulle kuvastaa jonkinlaista sielunmaisemaa. Se heijastaa kaiken valon ja maailman ympärillään, luoden mystisen ja jopa taivaallisen tunnelman.

3.4 Toteutus

Aloitin korun tekemisen sulattamalla hopeaa, joka oli ylijäämää aiemmista projekteistani ja koruja, jotka olivat joutavia. Valoin sulan hopean muottiin muuttaen sen puikoksi (kuva 6), jonka jälkeen valssasin puikot levy- ja lankavalssilla ohuiksi neliskulmaiseksi langaksi. Langat piti vielä vetää pyöreiksi ja oikeaan paksuuteen vetopenkissä. Kun tämä oli valmista, oli aika valmistaa langasta lenkkejä (kuva 7).

Korussa on kolme osaa, kaulaketju, ”solmu” ja riipus. Tein kaikkia kolmea osaa vuorotellen, joten kaikki hopealenkit ja osat oli mitattu ja valmisteltu etukäteen, jotta korun eri osia oli mahdollista valmistaa vuorotellen, nopeuttaen tekoprosessia.

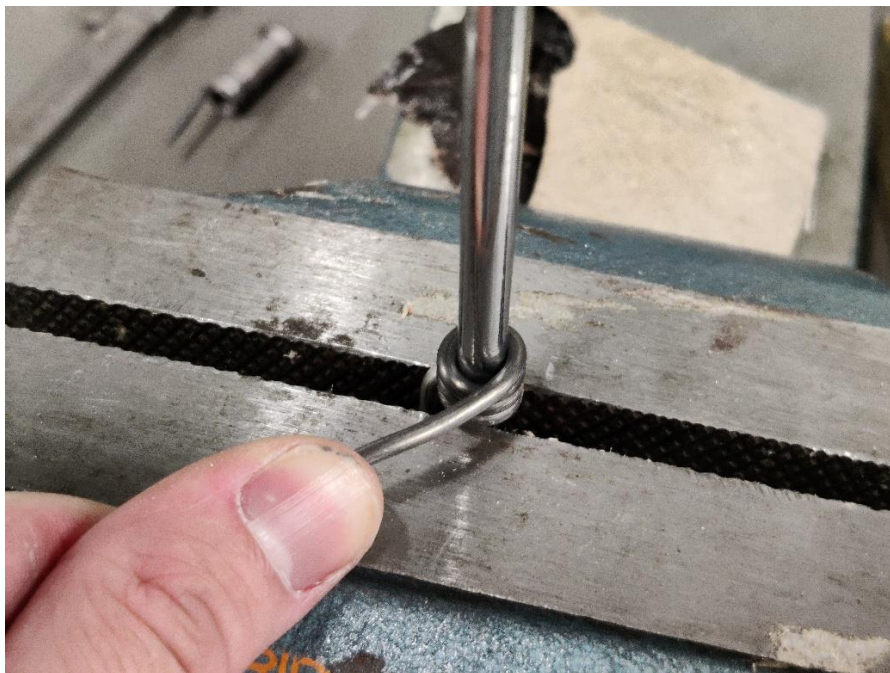
Kuva 6. Valetut hopeapuikot

Kuva 7. Hopealenkit

3.4.1 Kaulaketjun valmistus

Kaulaketjun valmistus alkoi oikean kokoisen metallitangon etsimisestä, kun oikea koko on löydetty, kiedotaan tangon ympärille hopealanka, jotta saadaan lenkit (kuva 8). Kun tarpeeksi lankaa on kiedottu, hopeasta muodostuu tiivis vieteri, josta sahataan irti yksittäiset lenkit. Kaikki sahatut lenkit menevät kuumaan veteen, jossa on sitruunahappoa, jotta kaikki metallissa olevat epäpuhtaudet irtoavat, puhdistus kestää noin 10–20 minuuttia riippuen lenkkien paksuudesta. Kun lenkit ovat muuttuneen tasaisen sakean valkeiksi se kertoo, että ne ovat tarpeeksi puhtaita kiinni juotettaviksi.

Kuva 8. Hopealenkien valmistus

Säästin osan vedetystä hopealangasta ja valssasin sen litteäksi levyksi, kun levy oli halutun muotoinen, sahasin sen neljään osaan. Nämä neljä litteää hopealevyä ovat osa ketjua. Ketjun yhteen juotto tapahtuu niin että ensin juotetaan ketjun ensimmäinen lenkki kiinni, jotta siihen voidaan alkaa lisätä uusia lenkkejä, jokaisen lenkin kiinnityksen jälkeen lenkki juotetaan umpeen ennen seuraavan lenkin lisäämistä (kuva 10). Ketju koostuu viiden lenkin ketjusta, joiden väleissä on litteä, ohut hopealevy (kuva 11). Kaikki lenkit ja levyt olivat valmiiksi mitattu, jotta ketjusta tulisi oikean pituinen.

Kaulaketjun inspiraationa toimi aiemmin tekemäni kaulakoru "Bit necklace" (kuva 9). Kyseinen koru oli inspiroitunut hevosen suitsista. Halusin liittää samanlaisen ketjutyyppin opinnäytetyö koruun, sillä siinä oli vahvaa symboliikka työskentelystä. Hevonen on ollut ihmiskunnalle tärkeä eläin ja sitä on hyödynnetty kulkemiseen, mutta myös työntekoon. Suitsia muistuttava kaulakoru symboloi miten myös ihminen on työeläin ja on usein jonkun toisen ohjissa työtä tehdessä.

Kuva 9. "Bit necklace"

Kuva 10. Ketjun yhteen juotto

Kuva 11. Kaulaketjun malli

3.4.2 Korun solmu osan valmistus

Korun solmu yhdistää korun jokaiset osat yhteen. Ensin piti tehdä rengas, joka yhdistyy kaulaketjuun. Laskin renkaalle oikean ympärysmittan, joka sopii kaulaketjun pituuteen, jotta

koko ketju säilyy halutun pituisena. Kun oikean kokoinen rengas oli juotettu kiinni, alkoi solmu osan pinnan valmistus. Taoin renkaan pinnan litteäksi, jotta siihen oli helpompi juottaa ohut hopealevy kiinni (kuva 12). Hopealevyn kiinni juoton jälkeen porasin levyyn kaksi reikää myöhemmälle kiinnitykselle. Kun reiät olivat porattu, taoin levyn pyöreäksi ja viilasin loput epäkohdat tasaisiksi, jotta sen pinta oli tasainen ja pyöreä (kuva 13). Kun korun osa oli hiottu tasaiseksi ja pinta oli sileä, juotin renkaan nurjalle puolelle vaakasuoran hopeatangan, josta kaulaketju tulee kiinni.

Tämä osa korua oli tärkeä saada virheettömän siistiksi, sillä se on iso huomion piste teoksessa, iso pyörä peilikiiltävä kravatin ”solmu” on korun sielu, se heijastaa kaiken ympärillään ja kiiltää voimakkaasti, kuvastaen yksilön vahvuutta ja sielua. Korun solmu on osa jossa korun ketjut yhdistyvät, tuoden sille voimakkaan aseman korun muotoilussa.

Kuva 12. Solmun valmistus

Kuva 13. Taottu solmu

3.4.3 Riipuksen valmistus

Riipus koostuu kahdesta rinnakkaisesta ketjusta ja kiinnityslenkistä. Ensimmäiseksi aloin valmistaa ketjua valmiiksi tekemistäni lenkeistä. Kun kummatkin ketjut olivat oikean pituisia, täytyi ne seuraavaksi vääntää haluttuun muotoon, tämä tapahtui siten että kiinnitin ketjun toisen pään ruuvipenkkiin ja toisesta päästä väänsin ketjua myötäpäivään pitämällä sitä tiukasti vaakasuorassa. Kun ketjua oli väännetty tarpeeksi, valssasin sen, jotta lenkit olivat kaikki tasaisia. Seuraavaksi toistin samat vaiheet toiselle ketjulle, ainoa poikkeus oli, että toisen ketjun väänsi vastapäivään, jotta kummatkin ketjut ovat peilikuvat toisistaan (kuva 14). Kun ketjut olivat väännetty ja valssattu oli sitten vaiheessa ketjujen viilaaminen. Tämä tehdään siksi että ketjujen pinta saadaan litteäksi ja muodosta virtaviivaisempi. Rinnakkain tulevien ketjujen sisäpinta viilattiin myös litteäksi, jotta niiden yhteen juottaminen kävisi helpommin ja lopullisesta muodosta tulisi vahvempi.

Kuva 14. Riipuksen ketjut

Kun ketjut oli viilattu haluttuun muotoon, oli aika juottaa ne yhteen. Ketjut juotettiin yhteen jokaisen lenkin kohdalta, jotta kaksi ketjua muuttuu yhdeksi. Ketjujen yhteen juoton jälkeen täytyi niitä vielä viilata kummaltakin puolelta, sekä sivuista jotta muodosta saadaan litteämpi ja tasaisempi. Ketjuun tehtiin hopeinen päätyosa, josta se tulee kiinni renkaaseen, tämä rengas tulee puolestaan kiinni korun solmu osaan kahdella pienellä lenkille, joille oli aiemmin porattu reiät.

Pinnan valmistus alkoi korun osien yhteen liittämisestä. Kun koru oli kasassa, se asetettiin sitruunahappoon vielä viimeisen kerran, jotta pinta oli mahdollisimman siisti. Kun koru tuli pois sitruunahaposta se kuivattiin kiillotusta varten, kiillotus alkoi messinkiharjalla, sillä

putsattiin korun pinta. Seuraavaksi korun koko pinta hiottiin sileäksi pöytäkiillotuskoneella, kumilaikalla, tämä teki pinnasta siistin, tasaisen ja kiiltävän, mutta jätti pinnan vielä kuitenkin samettiseksi. Seuraavaksi kiillotuskoneeseen vaihdettiin rätilaikka, jonka kanssa käytettiin kiillotusvaahtoa, tämä tekee korun pinnasta peilikiiltävän. Koko koru kiillotettiin kauttaaltaan moneen kertaan huolellisesti, jotta pinta oli tasaisen kiiltävä kaikkialta, kun kiillotus oli valmis, korun pinnalla oli kiillotusvahan jäänteitä, joten koru laitettiin vielä rumpukiillottimeen.

Rumpukiillottimeen menee teräksisiä kiillotuskuulia, vettä, kiillotusainetta sekä koru. Tämä kiillotin kiillottaa ja putsaa korua samanaikaisesti tuoden sille viimeistellyn ja puhtaan lopputuloksen. Kiillotusrumpu on kuminen astia, joka pyörii hitaasti moottorin päällä ja siten teräskuulat astian sisällä kiillotusaineen kanssa hitaasti viimeistelee ja putsaa korun pinnan. Pidin korua kiillotuksessa noin kolme tuntia, jonka jälkeen koru oli valmis (kuva 15).

Kuva 15. Kravattikoru valmiina

4 Kokonaisuuden kasaaminen

4.1 Installaation suunnittelu

Käytin teoksessani hyväksi kierrätyskeskuksesta löytämiäni valkoisia kauluspaitoja, jotka halusin ripustaa seinälle ja esittää ne osana installaatiota korun kanssa. Paidat esitettiin mustien kravattien kanssa luoden vahvan kontrastin valkoisen paidan ja mustan kravatin välillä mutta myös välittäen kuvaa työasukoodista ja pukeutumisetiketistä.

Kokeilin erilaisia tapoja esittää installaation, ensimmäinen idea ripustukseen oli ripustaa paidat henkareista seinälle samaan korkeuteen (kuva 16), tämä tapa toimi hyvin ja toi esille aihetta joka opinnäytetyössä on. Kokeilin myös miltä installaatio näyttäisi vaatekabinissa (kuva 17), se toi installaatiolle arkisen tunnelman, mutta installaation koko ei päässyt oikeuksiinsa vaatekabinissa ja koru hukkuu paitojen sekaan. Leikittelin aluksi myös paitojen värien kanssa, kokeilin valkoisten paitojen joukkoon yhden erivärisen paidan lisäämistä, jonka päällä koru olisi (kuva 17), mutta tämä ei toiminut ja loi teokselle tunnelman, joka ei sopinut näkemykseeni. Se loi tunnelman eriarvoisuudesta ja huomasin että oli tärkeää esittää paidat samassa arvossa, joten päädyin käyttämään samanvärisiä paitoja.

Kuva 16. Ensimmäinen ripustusharjoitus

Kuva 17. Ripustus harjoitus vaatetelineellä

Ripustin yhden paidan katosta siimojen avulla (kuva 18), tämä toi teokseen ilmavuutta ja mystisyyttä. Ajatuksena oli ripustaa joko kaikki paidat katosta tai ripustaa vain paita, jolla oli koru päällä, tämä oli mielenkiintoinen ripustus mutta pidin enemmän alkuperäisestä ideasta, jossa paidat olivat ripustettu henkareista seinälle. Leijuva paita oli kiinnostava kokeilu mutta taivuin seinäripustukseen testien jälkeen. Halusin käyttää teoksessani metallisia henkareita, jotka sain käyttöni koulusta, ne sopivat täydellisesti valkoisten paitojen ja hopeisen korun kanssa yhteen.

Kuva 18. Siimaripustus

4.2 Lopullinen installaatio

Installaatiossa on viisi kauluspaitaa, joista neljän päällä on musta kravatti, mutta yhdellä hopeinen kravattia muistuttava kaulakorun. Tämä luo vahvan kuvan siitä miten yksi erottuu joukosta ja on ”sopimaton”, tästä teoksen nimi on myös peräisin. Teoksen nimi on ”Square peg”, lyhenne sanonnasta ”square peg in a round hole” tarkoittaen ihmistä, jonka persoona ei sovi joukkoon tai taivu haluttuihin tehtäviin ja kriteereihin. Tämä usein tulee ilmi esimerkiksi työpaikalla, jossa ihmisen täytyy sopeutua persoonasta huolimatta haluttuihin muotteihin.

Valkoiset kauluspaidat on ripustettu valkoiselle seinälle metallisista henkareista joka tuo hyvin steriilin, vakavan ja arvokkaan tunnelman, joka voi herättää katsojassa kysymyksiä siitä miksi yksi erottuu muista ja mitä se merkitsee, hopeakorun lisäksi neljäs paita erottuu joukosta myös valotuksen avulla, teos on valaistu siten että kaikkiin paitoihin loistaa tasainen valo, mutta paitaan jossa on hopeinen koru loistaa yksi valo kirkkaammin kuin muihin,

tuoden sitä enemmän esille ja heijastaen valoa peilikiiltävän hopeakorun pinnalta, kuvastaen yksilöllisyyttä vielä vahvemmin (kuva 19).

Ripustus on ajateltu siten että se tuo paidat esiin ryhdikkäsi ja asetellusti kukin samalla korkeudella ja samanarvoisia, kaikkien paitojen hihat ovat asenneltu toisistaan hiukan eroaviin asentoihin antaen niille persoonaa, ja kireyden tunnetta. Paita, jonka päälle koru on puettuna, on aseteltu siten että paidan hihat roikkuvat rennosti kummallakin puolella, myös paidan hihan napin ovat jätetty auki. Tämä tuo kyseiselle paidalle rentoutta ja vapauden tunnetta kuvastaen vapautta, jonka itsensä ilmaisemisesta voi saada.

Kuva 19. valmis installaatio

4.3 Ripustuksen inspiraatio

Inspiraationa installaation toimi stereotyyppillinen toimistotyön pukukoodi, halusin luoda tilan, joka muistuttaa riviä miehistä mahdollisesti töissä, installaation ripustus jättää varaa tulkin-
nalle, jotta katsoja voi nähdä tilanteen omin silmin peilaten omia kokemuksia pukukoodeista teokseen. Installaation esitystavan inspiraatio tuli taiteilijan Kaarina Kaikkosen teoksista (kuva 20), joissa hän on käyttänyt kauluspaitoja ja kravatteja ja ripustanut niitä eri tavoin eri tiloihin, luoden vaikuttavan tilan tekstiileillä.

Kuva 20. Kaarina Kaikkonen, *Are We Still Going On?* 2012 (Kaarina Kaikkonen)

Toinen vahva inspiraatio on, Vince Gilliganin ja Peter Gouldin käsikirjoittamasta sarjasta ”Better Call Saul”, tarkemmin kauden kaksi, jakso seitsemän ”Inflatable” (kuva 21), jossa sarjan päähahmo Jimmy McGill/Saul Goodman, yrittää saada potkuja firmasta, koska irtisanoutuminen ei ole hänelle vaihtoehto, irtisanoutumalla hän menettää työpaikan tarjoaman bonuksen. Jimmy päättää laiminlyödä firman sääntöjä mm. pukukoodia ja alkaa pukeutua värikkäisiin pukuihin ja räikeisiin kravatteihin. Hänestä tuntuu, että firman työ ei täytä hänen luovia tarpeitaan mutta haluaa pitää firman tarjoaman bonuksen. Potkut saatuaan hän alkaa toteuttaa itseään, ja sarjan myöhemmissä jaksoissa näemme hänet pukeutuneena samoihin värikkäisiin pukuihin tehdessään työtä, joka täyttää hänet tarpeet. Opinäytetyön nimi on peräisin kyseisestä jaksosta, Jimmyn potkut saadessa hänen pomonsa kysyy että mikä työpaikassa oli vikana ja Jimmy vastaa hänelle *Im just a square peg* (Gilligan & Gould 2016).

Kuva 21. Vince Gilligan & Peter Gould, Better Call Saul, 2016 (AMC)

5 Yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä käsittelin yksilöllisyyttä ja joukosta eroamista miesten pukukoodien ja työkuultuuripukeutumisen kautta, ja tutkia miten joukkoon kuulumisen ja yksilöllisyys ovat ristiriidoissa toistensa kanssa. Tässä teoksessa halusin haastaa miesten pukeutumisnormeja ja tuoda niihin jotain uutta, tämä teema on esitetty korutaiteen ja installaation avulla.

Taiteellisen produktion tekeminen alkoi minulle tutusta tekniikasta, hopean työstämisestä. Olen työstänyt hopeaa lähes koko opintojen ajan, materiaali ja tekniikat ovat tulleet minulle vuosien varrella tutummaksi ja itsevarmuus tekemiseeni on vahvistunut. Opinnäytetyöhön kuuluva koru yhdisti erilaisia ketjuja ja malleja, jota olen aiemmillä kursseilla työstänyt, koko koru oli itselleni teknisen osaamisen taidonnäyte.

Installaation ripustuksen pohtiminen oli hankalaa monipuolisuuden takia, installaation olisi voinut ripustaa monella eri tavalla. Minusta tein oikean päätöksen ripustuksen suhteen, ja minulla kävi mahtava tuuri, että sain koululta täydelliset henkarit teokseeni, sillä en olisi halunnut käyttää normaaleja henkareita installaatiossani.

Opinnäytetyön aihe oli haastavin asia työssä, olen tottunut tekemään teoksia suunnittelematta ja intuitiivisesti, mutta aihe on minulle tärkeä ja kiehtova, joten kun sain aiheen päätettyä, teoskin selkeni. Olen tässä opinnäytetyössä oppinut ajattelemaan teoksiani syvemmin kuin aiemmin ja tekemään päätöksiä teosten luomiseen ja ripustukseen aiheeni pohjalta. Olen myös oppinut miten teoksen aihe ja tekniikka voivat antaa toinen toiselle hyödyllisiä näkökulmia ja syventää tekemistä.

Haasteet opinnäytetyössä aiheen pohtimisen lisäksi oli korun tekeminen, vaikka tekniikka oli tuttua ja sitä oli luonnollista tehdä, työskentelyprosessissa oli vaihteita, joita en ollut aiemmin kokeillut, mutta hyödyin hyvän aikataulutuksen avulla. Vaikka jokin vaihe oli haastava, minulla oli hyvin aikaa aloittaa alusta tai kokeilla uudestaan. Opin myös etsimään tietoa liittyen aiheeseen ja hyödyntämään muiden taiteilijoiden näkökulmia ja löytämään inspiraatiota eri lähteistä myös kuvataiteen ja korutaiteen ulkopuolelta.

Aion jatkaa korujen parissa ja etenkin hopean parissa, rakastan materiaalia, sitä on helppo työstää ja lopputulos on kaunis. Haluan jatkossa syventyä korumuotoilun pariin, ja kokeilla eri korun työstö tekniikoita, joita en ole vielä harjoitellut tai kokeillut. Haluan myös jatkossa hyödyntää modernia teknologiaa korujen valmistamisessa koska siten mahdollisuudet ovat loputtomat.

Lähteet

Bourjaily, R. 2023. A Brief History of the Necktie, Grinnell College. Viitattu 19.2.2025. Saatavissa <https://career.grinnell.edu/blog/2023/04/11/a-brief-history-of-the-necktie/>

Gilligan, V. & Gould, P. 2016. Better Call Saul. Kausi 2. Jakso 7. Viitattu 17.2.2025. Saatavissa <https://www.youtube.com/watch?v=Uka17JIB81E>

Hakola, H. 2023. FO/TIE#01 tie jewelry. Viitattu 18.2.2025. Saatavissa <https://www.kallehakola.com/en/product/fo-tie01-solmiokoru/>

Kaikkonen, K. 2012. Are We Still Going On? Viitattu 18.2.2025. Saatavissa <https://kaarinakaikkonen.fi/artworks>

Ruiz, E. 2025. The Psychology of Wearing Neckties: How Ties Affect Self-Perception, Status, and More. Ed Ruiz. Viitattu 19.2.2025. Saatavissa <https://edruiz.com/the-psychology-of-wearing-neckties-how-ties-affect-self-perception-status-and-more/>

ZWYRTECH, 2024. Silver tieguard. Viitattu 16.2.2025 Saatavissa <https://zwyrtech.com/products/silver-tie-guard-new?variant=50082370224454>